

C.A. NOTHARDBIBLIOTEEK

Jacqueline Swart

Uittreksel

In opdrag van die Sentrale Bestuur van die Suid-Afrikaanse Verpleegstersvereniging is gedurende 1985 ondersoek ingestel aan die funksie van die C.A. Nothardbiblioteek, naamlik optimale beskikbaarstelling van inligting aan lede.

Die filosofie onderliggend aan die instelling van die biblioteek was die levering van 'n diens wat nie elders beskikbaar was nie. Ten tye van die ondersoek het onderskeie opleidingsinstansies egter landswyd in hierdie behoeftie voorsien.

Na aanleiding van die bevindings soos in die artikel uiteengesit, is die

C.A. Nothardbiblioteek sedert 1

Desember 1985 as uitleenbiblioteek gesluit en word 'n unieke Verpleegnaslaanbiblioteek in sy plek daargestel, met die klem in die toekoms op die inset wat die S.A. Verpleegstersvereniging vir die bevordering van Verpleegnavorsing kan maak.

Abstract

As instructed by the Central Board of the South African Nursing Association during 1985, an investigation was launched into the function of the C.A. Nothard Library, namely to provide

optimal information to members.

The underlying philosophy concerned with the establishment of the library was to provide a service which is not available elsewhere. The investigation revealed however, that various training institutions in the country meet this need.

As a result of the findings, as presented in the article, the C.A. Nothard Library was closed on 1 December 1985 as a lending library. A unique Nursing reference library is being established in its place, with the emphasis in the future on the S.A. Nursing Association's role in the promotion of Nursing research.

In opdrag van die Sentrale Bestuur van die Suid-Afrikaanse Verpleegstersvereniging is gedurende 1985 ondersoek ingestel na die C.A. Nothardbiblioteek met die oog op die toekoms. Die filosofie onderliggend aan die instelling van die biblioteek was die levering van 'n diens wat nie elders beskikbaar was nie. Ten tye van die ondersoek het onderskeie opleidingsinstansies egter landswyd in hierdie behoeftie voorsien.

Met die rationalisering van die struktuur van die Suid-Afrikaanse Verpleegstersvereniging in gedagte, is hierdie ondersoek gerig op die funksie van die biblioteek, naamlik optimale beskikbaarstelling van inligting aan lede.

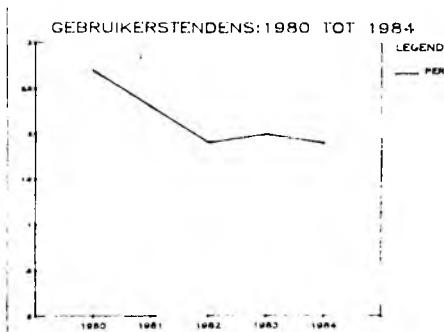
Die totale aantal boeke in die biblioteek was in Maart 1985 volgens die aanwinsregister 5 292. Die ontsluiting by die C.A. Nothardbiblioteek is gedoen volgens die *Classification for Medical Literature*-stelsel waarvan die verpleegkundige gedeelte spesiaal aangepas is vir die spesifieke behoeftes van die leners van hierdie biblioteek.

Indeksering van tydskrifartikels is per hand volgens onderwerpe as hulpmiddel vir studente gedoen - 'n duplisering van werk wat reeds deur die *International Nursing Index (INI)* en die *Cumulative Index to Nursing and Allied Health Literature (CINHAL)*, gedoen word.

As in ag geneem word dat die biblioteekfasiliteite oorwegend deur volle lede gebruik word, is die gebruikerspersentasie bereken volgens die volle ledetal soos op 31 Desember jaarliks; en was die potensiële getal gebruikers dus:

1980 - 46 795
1981 - 47 027
1982 - 50 194
1983 - 51 786
1984 - 54 174

Die persentasie volle lede wat gedurende die voorafgaande ses jaar van hierdie diens gebruik gemaak het was soos volg:

Die bedryfskoste van die biblioteek vir die voorafgaande drie jaar het soos volg daaruit gesien:

TABEL 1
Aantal Bibliotekgebruikers: 1979 tot 1984

	1979	1980	1981	1982	1983	1984	Totaal
Universiteit Pretoria	139	274	156	135	142	69	915
UNISA	533	773	775	609	605	763	4 058
Randse Afrikaanse Universiteit		8	1	3	5	7	24
Universiteit van die Witwatersrand	1	4	8	3	4	2	22
MEDUNSA	1	13	24	6	50	63	157
Pretoria Technikon	11	32	20	52	56	70	241
Universiteit van Port Elizabeth				6	4	10	
Indiensopleiding	20	46	67	68	39	42	282
Ander	273	114	61	53	122	23	64
Totaal	978	1 264	1 112	935	1 023	1 043	6 355
Persoonlike besoekers	769	1 017	983	868	834	920	5 391
Posleners	209	247	129	67	189	123	964

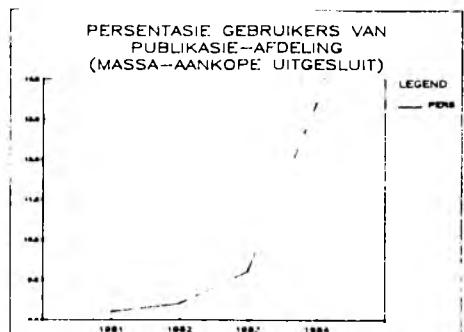
TABEL 2 Finansiële Implikasies vir die Boekjare 1982 tot 1984		
	1982	1983
Koste per werklike gebruiker	R25,25	R20,20
Totale jaarlike onderwys-en opleidingsuitgawes	R44,485	R49,772
% gebruikers (slegs geregistreerde verpleegkundiges)	1,9%	2%
% van totale uitgawes bestee aan werklike gebruikers	53%	42%
		R24,92
		R57,929
		1,9%
		45%

Die publikasie-afdeling se aantal individuele gebruikers het soos volg daaruit gesien:

Aantal gebruikers (Kolleges, Departemente van Verpleegkunde en Universiteit en Boekwinkels wat op rekening vir studente koop uitgesluit):

1981 - 4 081
1982 - 4 539*
1983 - 5 086
1984 - 7 737

*Opgehou om Suid-Afrikaanse Raad op Verpleging-regulasies en direktye te verkoop.

Die noodsaaklikste funksies in 'n biblioteek is identifisering en aankoop, ontsluiting (aanwins, katalogiseer, klassifiseer, rugbeskrywing) berging, herwinning en beskikbaarstelling van literatuur.

Onsluiting is 'n taak wat slegs deur 'n gekwalifiseerde bibliotekaris met

toepaslike ondervinding suksesvol uitgevoer kan word en kos ongeveer R20,00 per boek, wat dit een van die duurste aktiwiteite in 'n biblioteek maak (volgens navorsing wat deur die Universiteit van Pretoria se biblioteekdiens gedoen is).

Verdere navorsing het getoon dat 'n gekwalifiseerde bibliotekaris gemiddeld 10 boeke per dag kan ontsluit binne 'n gerekenariseerde opset — per hand is dit ongeveer 6 boeke per werksdag.

Alternatiewe biblioteekdienste wat tydens die ondersoek aan gebruikers beskikbaar was, is:

Universiteitstudente

Universiteite is selfvoorsienend op voorgaarde en honneursvlak. Vir nagraadse studente bestaan daar bv. in Transvaal 'n onderlinge reëling waarvolgens nagraadse studente wedersyds van mekaar se biblioteekvoorraad gebruik kan maak tussen die Universiteit van Pretoria, Potchefstroomse Universiteit vir Christelike Hoër Onderwys, Universiteit van die Witwatersrand, UNISA en Universiteit van die Oranje-Vrystaat.

Verpleegkollegestudente

Biblioteke by Kolleges van Verpleging wat benut en aangemoedig word om:

- ten minste selfvoorsienend te wees
- professionele bibliotekaresse aan te stel
- by die interbiblioteekleningsnetwerk in te skakel.

Informele studie en Indiensopleiding

Openbare biblioteke op onderskeie dorpe en stede kan benut word. Hierdie biblioteke is almal direk of indirek by *interbiblioteekleningsnetwerk* ingeskakel.

Verspreiding van openbare biblioteke

(Uitgesluit: Provinciale, streek- en stadsbiblioteke; Universiteite-, Verpleegkollege- en Hospitaalbiblioteke)

Johannesburg	5
Witwatersrand	29
Pretoria	6
Transvaalse platteland	141

Oranje-Vrystaat en Noord-Kaap	119
Natal	78
Kaapstad	26
Oos-Kaap	74
Wes-Kaap	126
	604

Ander nasionale biblioteke wat ingeskakel is by interbiblioteekleningsnetwerk:

Botswana
Lesotho
Malawi
Swaziland
Bophuthatswana
Ciskei
Gazankulu
Ka Ngwane
Kwa Ndebele
Kwa Zulu
Lebowa
Qua-Qua
Transkei
Venda

Verder is die openbare biblioteke in Zimbabwe en Suid-Wes Afrika ook lede van Interbiblioteekleningsnetwerk.

Die Streekbestuurder van die streek Noord-Kaap van die Suid-Afrikaanse Verpleegstersvereniging het reeds 'n onderneming van die Kimberley Openbare Biblioteek ontvang om 'n verpleegkundeafdeling in die biblioteek te bedryf indien die boeke voorsien sou word.

Na aanleiding van voorgaande bevindings besluit die Sentrale Bestuur in Junie 1985 dat:

- In die lig van die feit dat dieselfde diens geredelik beskikbaar is by verskeie reeds gevvestigde sentra, bv. Universiteite, Kolleges en Openbare biblioteke, die C.A. Northard-biblioteekdiens soos dit toé daaruitgesien het op 1 Desember 1985 gestaak word
- 'n Unieke Verpleeg-naslaanbiblioteek in sy plek daargestel word
- die klem in die toekoms op die inset wat die Suid-Afrikaanse Verpleegstersvereniging vir die bevordering van Verpleegnavorsing kan maak, val.

Verder is ook besluit dat die handindeksering van tydskrifartikels gestaak word; en

- dat kollege- en voorgraadse studente se inligtingsbehoeftes vanuit tydskrifte met behulp van die twee bibliografiese indekse *INI* en *CINHAL* bevredig word;
  - dat nagraadse studente by hul onderskeie universiteite van die eksterne rekenarmatige inligtingsdienste gebruik maak;
  - dat die Streke van die S.A. Verpleegstersvereniging in hul nuusbrieke, en *Verpleegnuus* oorhoofs, die Verpleegkundiges in die land op hoogte hou van alle nuwe toepaslike artikels wat in verpleegtydskrifte verskyn.
  - dat streekkantore van die Vereniging nie self biblioteek fasiliteite skep nie, maar dat verpleegafdelings by toepaslike plaaslike openbare biblioteke bevorder word.
  - dat die publikasie-afdeling uitbrei deur onder ander voorgeskrewe werke van die onderskeie Kolleges en Universiteite te verkoop, asook onderzoek ingestel word na die moontlikheid om weer Suid-Afrikaanse Raad op Verpleging-regulasies en -direktiewe te verkoop.
- Die nuwe D.H. Radloff-gebou is reeds amptelik ge-open en daar word met verwagting na die optimale funksionering van die nuwe C.A. Nothard Biblioteek uitgesien. Die besluite word tans geïmplimenteer en lede kan reeds van die beskikbare naslaanfasiliteite gebruik maak.

BRONNE

Rekords van die Suid-Afrikaanse Verpleegstersvereniging.

Jacqueline Swart
 B.A. Cur. (Hons) UNISA
 G.V., G.V.V., G.G.V., G.V.O., G.V.A.
 voorheen: Bestuurder: Opleiding en
 Ontwikkeling, Suid-Afrikaanse
 Verpleegstersvereniging,
 tans: Lektrise Departement Verpleegkunde
 UNISA